

Warkplan

2016

van het

**HUUS VAN DE
TOL**

Inholdsopgave

Veurof	pag. 5
1. Organisatie	pag. 7
1.1 Algemien	
1.2 Huisvesting	
1.3 Erkenning Nedersaksisch volgens hoofdstuk III van het Europees Handvest	
2. Informatieverstrekking en -dienstverlening aan culturele organisaties en instellingen, particulieren en overheden	pag. 9
2.1 Promotiegerichte informatieverstrekking	
2.1.1 Algemeene promotie	
2.1.2 Umroepen en bladen	
2.1.2.1 <i>RTV Drenthe</i>	
2.1.2.2 <i>Dagblad van het Noorden</i>	
2.1.2.3 <i>Aandere umroepen en bladen</i>	
2.1.3 Overheden	
2.1.4 Taolschultes en keurnoten	
2.1.5 De Kiepshop	
2.1.6 De dinget van dizze tied	
2.1.7 Jonge Honden Network	
2.1.8 Donateur- / Huusvriendenactie	
2.1.9 Lös Huus	
2.1.10 Spel veur de Meldkamer in Drachten	
2.2 Informatiedienstverlening	
2.2.1 Vraagbaak	
2.2.2 Websteden	
2.2.2.1 <i>Webstee www.huusvandetaol.nl</i>	
2.2.2.2 <i>Webstee www.hetDrentseboek.nl</i>	
2.2.3 Lezingen en warkwinkels	
2.2.4 Drèents Letterkundig Documentatiecentrum	
2.2.5 Bibliotheek van het Huus van de Taol	

- 2.2.6 Drenten in de Vrömde
- 2.2.7 Kerkdiensten in het Drèents
- 2.2.8 Aandere participanten in streektaollaand
- 2.2.9 Taolwetenschappelijk underzuuk, studie en publicaties
- 2.2.10 Vertaolwark
- 2.2.11 Digitalisering tiedschriften en boeken

3. Organisatie van culturele activiteiten en evenementen

pag. 22

3.1 Meertmaond-streektaolmaond

3.2 Ienakterfestival

3.3 Drèentse-Taolquiz

3.4 Activiteit veur jongern

3.5 Streektaolevenementen

3.6 Neie Koorwarken

4. Vraaggestuurde ontwikkeling van streektaoeducatieve producten

pag. 24

4.1 Cursussen veur groten

4.1.1 Kom-in-de-Kunde

4.1.2 Drenthecursus

4.1.3 Dieper-deur-Drenthe

4.1.4 Spellingcursus

4.1.5 Prootcursus Drèents

4.1.6 Moi!

4.2 Veurschoelse educatie

4.3 Basisunderwies

4.3.1 Veurlighting

4.3.2 Streektaoeducatie as underdiel van erfgoededucatie

4.3.3 Speulenderwies

4.3.4 Lesmateriaal

4.3.5 Kört wark op schoelen

4.3.6 Peter en de wolf in het Drèents

4.3.7 Seizoensliedties

4.4 Veurtgezet underwies

4.4.1 Algemien

4.4.2 Kört wark op schoelen

4.5	Middelbaar beroepsunderwies	
4.6	Hoger beroepsunderwies	
5.	Verzörging van publicaties in de Drèentse taol en over Drenthe	<i>pag. 29</i>
5.1	Begeleiding en ondersteuning schrievers	
5.2	Boeken en e-boeken	
5.3	Tiedschriften	
5.3.1	Drents letterkundig tiedschrift Roet	
5.3.2	Maandewark / Oeze Volk	
5.3.3	De Taolkraant	
5.4	Drentse Boekentiendaagse	
5.5	Eigen publicaties	
5.5.1	B'Art	
5.5.2	Het systeem van Drentse verkleinwoorden	
5.5.3	Telwoordenboek	
5.6	Toneelfonds	
5.7	Taal an Taofel	
5.8	Schriefwedstried	
5.9	Literatuurfestival Zomerzinnen	
5.10	Producties veur derden	
6.	Streeктаolmeziek	<i>pag. 38</i>
6.1	Promotie	
6.2	Adviesfunctie	
6.3	Bibliotheekfunctie	
6.4	Drents Liedties Festival op tournee deur Drenthe	
6.5	Seizoensliedties - Met Drentse Kinderliedties Het Jaor Deur	

Veurof

Het Programma van Eisen dat de Provincie opsteld hef, is vanzölfsprekend het oetgangspunt veur het beleid van het Huus van de Taol in 2016 en gef richting an waw doen moet. De eisen die de Provincie an het Huus stelt, bint natuurlijk weer baseerd op provinciaal beleid en landelijke beleidskaders.

Aw naor de provincie kiek, bint de kaders veur wat de streektaol angiet, vasteld in de cultuurnota "*Oude wereld, nieuwe mindset*, Cultuurbeleid provincie Drenthe 2013-2016". Wij vindt het mooi en goed dat het Huus van de Taol hierin nuumd wordt as underdiel van de provinciale (culturele) infrastructuur. En wij kunt het - en daormet trap wij een lösstaonde deur in - het ok hielemaol iens weden met het oetgangspunt dat zichtbaarheid van oeze streektaol oetneudigt tot gebroek dervan. De zin "Bevordering van de meerwaarde van streektaol is voor ons van belang" döt oes goed.

Op landelijk / Europees niveau is hoofdstuk II van het Europees Handvest veur regionale taolen en taolen van minderheden leidend. Het belangriekste daoroet:

- de erkenning dat regionale taolen een uting van culturele riekdom bint;
- de eerbiediging van het geografische gebied van elke regionale taol;
- de noodzaak um vastberaoden op te treden um regionale taolen te bevördern en te bescharmen;
- de vergemakkelijking en aanmoediging van het gebroek van regionale taolen (zowal spreuken as schriftelijk; zowal in 't openbare as het particuliere leven);
- ontwikkeling van banden en culturele betrekkingen tussen taolgroepen;
- passende vörms en middeln veur onderwies en bestudering van regionale taolen bint op alle niveaus neudig;
- meugelijkheden bieden de taol te leren;
- bevörderung van studie en onderzuuk van regionale taolen an universiteiten;
- bevörderung van internationale oetwisselingen;
- het vortnimen van elke vörm van achteroetsteuten van de regionale taolen;
- het kweken van wederzieds begrip tussen taolgroepen.

De oetwarking van de cultuurnota via het Programma van Eisen naor het warkplan veur 2016 is der iene waor het Huus van de Taol zuch weer veur de volle honderd procent achter zetten zal.

Beroepskrachten en vrijwilligers strupt de mouwen weer umhoog. Wij gaot derveur.

In mei 2015 is het Huus van de Taol verhoesd naor het Raadhuisplein 1 in Beilen. Daor heb we een prima stee kregen op de begaone grond van de zuudwestvleugel van het gemientehoes van Midden-Drenthe. Het jaor 2016 zal het eerste jaor weden dat we volledig op oes neie adres hoesvest bint. Wij hoopt - en verwacht - dat der op dizze centraole plaots in Beilen, meer anloop komt. In welke maote dat inderdaod gebeurt, weet we op moment van schrijven van dit warkplan nog niet.

Vanzölf giet het Huus van de Taol deur op de voet van de leste jaoren. Der is sprake van consistent beleid, waormet we deurgaot en dat we wieder oetbouwd. In 2015 biw begund met een zogenuumd "Jonge Honden Netwark", dat bestiet oet een mooie groep jonge mènsen met hart veur de streektaol. Zie kunt as de besten bepaolen wat der veur de jongelu van nou op streektaolgebeid ontwikkeld worden kan. Zie kunt dat ok het beste oetvoeren. En dat gebeurt. Wij hoopt op dit gebied op mooie dingen in 2016.

Dat er op de pabo in Emmen (Stenden Hogeschool) een zogenuumde associate lector komt, die an de gang giet met meertaoligheid, met name Duuts en Drents naost het Nederlands, vin we een prachtige ontwikkeling. En dat het Huus van de Taol de meugelijkheid kreg de website www.wiesneus.nl tot een perfecte bron van spel en kennis veur kinder, onderwiesmènsen en aander volk te maken is net zo prachtig. In 2016 mot dizze website wieder vuld worden. En dat leste kan u.a. gebeuren met neie seizoensliedties in de streektaol. Der gaot gewoon - naost alles wat er al is en daon wordt - weer mooie dingen gebeuren.

Vanzölf is dit warkplan schreven in de Drentse taol. Verschillende warknimmers van het Huus van de Taol hebt underdielen schreven en zie hebt dat daon in heur eigen variant. De oplettende lezer zal dat zeker zien. Die verscheidenheid van de streektaol laot wij geern terugkommen in dit warkplan, waarvan Jan Germs de eindredactie had hef.

1. Organisatie

1.1 Algemeen

Het Huus van de Taol is een kleine organisatie te numen, maor met de hulp van een kleine tweehonderd vrijwilligers kan dizze kleine instelling toch hiel wat oet het stro zetten. Wij trapt een lösstaonde deur in aw zegt, daw verschrikkelijk wies bint met de gedrevenheid van de betaalde krachten en de geweldige inzet van zo veul vrijwilligers. Wij hoopt dit potentieel an warkkrachten de kommende jaoren beholden te kunnen, maor met het umhoog gaon van de pensioengerechtigde leeftied wordt dit aal stoerder. Wij doet evenwal oes best um jonge(re) mèensen an oes te binden - u.a. deur het "Jonge Honden Netwark"- en zo oes tal an warkwillige mèensen op peil te holden en liefst nog oet te breiden,

In 2015 bint er op organisatorisch gebied twee beheurlijk ingriepende dinger gebeurd. In de eerste plaots biw verhoesd van het industrieterrein an de Wattweg naor de zuudwestvleugel van het gemientehoes in Beilen. Daormet heb we een veul mooiere plek kregen op een stee die veulbelovend is wat anloop en publieksbereik van activiteiten angiet. Wieder is ien van oeze trouwe metwarkers nao zeuveneneenhalf jaor bij oes vertrökken en heb we een neie collega kregen in de persoon van Rosalien Sattler.

Het Huus van de Taol is een goed dreierende, efficiënte organisatie. Elk van de personeelsleden hef zien eigen specifieke kwaliteiten en daoroet vortkommende warkzaamheden. Underling overleg gebeurt as dat neudig is - en dat is veulvuldig, maor miest kört um daornao weer an de slag te gaon - maor bij oes kuj absoluut niet proten van een vergadercultuur.

Ok wat het bestuur angiet, kuw zeggen dat daor lu in zit met elk heur eigen specifieke kwaliteiten / vakgebieden. Dat dit een gunstig effect hef op het reilen en zeilen van de organisatie sprek veur zuch.

Wij blijft actief op de media van dizze tied as Twitter, Facebook en You Tube. Wij bint dan ok bliede daw per 1-5-2015 in de persoon van Erwin Kikkers een neie, hoog opgeleide jonge metwarker veur 16 uur in de week in dienst kregen hebt, die op het gebied van neie media van wanten wet. Daornaost hef e as ofgestudeerd journalist hiel wat aandere kwaliteiten. Wij hoopt in 2016 vruchten plukken te kunnen van zien inzet en deskundigheid.

Het oetgeven van boeken is veur oes slim belangriek. Welke kaant we daormet oet denkt te gaon, stiet wiederop in dit warkplan beschreven. Landelijk is te zien, dat der aal minder boeken verkocht wordt. Datzölfde ziew hier. Ok het meer en meer lezen van boeken op e-readers is een

ontwikkeling die lichtkans nog meer schade döt an de verkoop van papieren boeken. Het illegaal downloaden van e-boeken is een bijkommend prebleem. Het hoofd van de oetgeverij en oeze redacteur holdt de ontwikkelingen scharp in de gaten um daar op de juuste wieze op in te kunnen speulen.

Dat we niet allén boeken en tidschriften oetgeeft, is al een paar jaor een feit. We gaot deur met het in de markt zetten van een grotere verscheidenheid an preducten, met name via oeze Kiepskop. En weer is de doelstelling tweeledig: het geldelijk gewin én het stimuleren van de streektaol (in dit geval veural deur hum zichtbaar te maken).

1.2 Huusvesting

Het Huus van de Taol hef dik zeuven jaor naor volle tevredenheid zien stee had an de Wattweg 2a in Beilen. In Alescon hadden we een prima huusbaos. Per 18 mei 2015 heb we een stee kregen in het gemientehoes van Midden-Drenthe.

1.3 Erkennung Nedersaksisch volgens hoofdstuk III van het Europees Handvest

Veur de zummer van 2015 hef een delegatie van Sont - met ambtelijke ondersteuning vanoet de provincie Drenthe - een overleg had op het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De conclusie oet dit gesprek is, dat paartie ministeries niet metwarken zult as der een herneid verzuuk daon wordt um erkenning volgens diel III van het Europees Handvest veur minderheidstaolen en taolen van minderheden. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken wil wal tot een positief risseltaot kommen, umdat het overtuugd is van de weerde en de positie van het Nedersaksisch. Der mot streefd worden naor een volweerdig functioneren van het Nedersaksisch in de regio's. De minister vindt ok dat landelijke stimulering van het Nedersaksisch van weerde weden kan veur het functioneren van de gewestelijke en lokale democratie.

Daorum is het ministerie met een alternatief kommen: een Nederlandse erkenning veur het Nedersaksisch naost de bestaonde under diel II van het Europees Handvest.

Sont zöt veurdielen en betitelt het overleg op het ministerie as constructief. In 2015 is met de streektaolinstituten deurpoot over dizze vörm van erkenning. Naor verwachting zal de undertiekening van het officiële stuk waarin de landelijke erkenning tot oetdrukking bracht wordt in 't begun van 2016 plaatsvinden.

Het Huus van de Taol zal zuch net as in 't verleden constructief opstellen en alle meugelijke metwarking verlienen.

2. Informatieverstrekking en -dienstverlening aan culturele organisaties en instellingen, particulieren en overheden

2.1 Promotiegerichte informatieverstrekking

Het stimuleren van het actief en passief gebruik van de Drentse taal in de meest brede zin van het woord, is de hoofddoelstelling van het Huis van de Taal. Daar zijn wat dit betreft twee tendensen te zien:

1. De streektaal wordt meer en meer gezien als een onderdeel van de cultuur van onze provincie. Veel mensen zijn gesteld op de Drentse taal en zien de waarde daarvan. De tijd dat streektaalprovers als dom, achterlijk en onbeschaafd werden gezien ligt achter ons. De meeste mensen weten beter.

2. De streektaal wordt minder en minder overgedragen op de volgende generatie. Massaal wordt ouders hun kroost op in de landstaal. Blijkbaar zit het waanidee dat kinderen achter raakt als ze in hoer een andere taal prout als het Nederlands diep verankerd in de koppen van de volwassenen. Meer waardering voor de streektaal heeft dus nauwelijks tot gevolg dat het meer prout wordt.

Het mag duidelijk warden dat het Huis van de Taal slim wies is met de al positievere hoding t.o.v. de streektaal, maar zich zorgen mak over de actieve beheersing op de middellange termijn. Hopelijk leidt de positieve grondhoding op den duur toch tot meer communicatie in de streektaal.

Het Huis van de Taal döt er alles an veurt te bouwen op de successen die der al boekt bint. Wij blijft zien laoten dat streektaal echt van dizze tijd is, dat daor alles in en met zeggen kunt, dat meziek in de streektaal een eigenheid gef die maor zunigan op een andere manier te bereiken is enz. Het "Jonge Honden Network" kan het eigentiedse van de streektaal benaodrukken en der goed wark veur doen. Maor het is een kweste van de lange aodem en een stoer affeer blef het.

2.1.1 Algemeene promotie

Met algemiene promotie wordt alle activiteiten bedoeld die goed bint veur het actief en passief gebruik van het Drèents in alle laogen van de samenleving en op zoveel meugelijk maatschappelijke terreinen.

Veel activiteiten van dit beleidsterrein hebt raakvlakken met andere gebieden en bint daor mangs niet van lös te koppeln. Het wark op dit gebied is slim divers en is maor veur een diel lang van teveuren in te plannen. Vaak wor wij op vrij korte termijn neugd veur bijeenkomsten, markten, festiviteiten - al dan niet um ok een bijdrage te levern an het pregram - die oet taalpromotioneel oogpunt belangriek bint.

Veur de algemiene promotie van taol en organisatie bint vanzölf promotiemateriaolen neudig. Die heb we en bint met de overgang naor de neie plek van het Huus van de Taol vörmgeven in de neie hoesstijl.

De verkoop van taolgerelateerde producten in *De Kiepsshop* - waarover hierunder meer - is dudelk ók bedoeld um het Drèents an te pidjern.

Veul donateurs en huusvrienden zörgt ok veur een stimulans veur de streektaol. Het Lös Huus (open dag) döt hetzölfde.

2.1.2 Umroepen en bladen

De metwarkers van het Huus van de Taol hebt over 't algemien een goeie verstandholding met de media. De liefde komt vanzölf niet van ien kaant en een lusternd, geïnteresseerd oor heurt er an beide kanten te weden. Zo zul wij an de iene kaant de neisgaarders zo volledig meugelijk van brandstof veurzien en as 't kan op specifieke hulpvraogen ingaon. An de aandere kaant vin wij het plezerig as journalisten/programmamakers oeze informatie serieus nimt. Vanzölf wil wij nooit op de stoel van de verslaggever zitten gaon. Wij hebt er begrip veur as de keus op aandere neisunderwarpen valt.

Het sprek veur zuch daw oes best doet de goeie relatie in 2016 zo te holden.

2.1.2.1 RTV Drenthe

RTV Drenthe is op veul gebieden een belangrieke en goeie maot. Jammer genog is de umroep de belofte um te kommen tot een tillevisieprogramma in en over de streektaol niet naokommen. Wij blijft in gesprek en hoopt dat in de loop van 2016 wal weer structureel aandacht an de streektaol besteed wordt op oeze regionale tillevisie, al bin we wat dit angiet niet optimistisch. Wal bin we der wies met dat de streektaolquiz LOOS in 2016 ok weer alle warkdagen op tillevisie oetzunden wordt. Het Huus van de Taol denkt hierin met, bepaolt samen met de umroep welke dielnimmers der komt en bedenkt de vierhonderd taolvraogen.

Over Radio Drenthe kun we veul positiever weden. Daor is de streektaol prominent aanwezig. Waor meugelijk biedt wij oeze diensten an um programma's tot een succes te maken

Het *Drents Liedtiesfestival* wil we in 2016 geern weer in de maande met RTV Drenthe doen gaon.

2.1.2.2 Dagblad van het Noorden

Met het Dagblad van het Noorden is de verstandholding ok goed. Wij warkt samen as dat kan. Structureel levert het Huus van de Taol gien bijdrages meer, maor dat wil niet zeggen dat de Drentstaolige inbreng vort is. Met name op de dinsdagen zörgt journalist Jan Wierenga veur het plaatsen van een Drentstaolig gedicht en een column in de streektaol.

Ok in 2016 komt er in de meertmaand weer een grote taalquiz in het Dagblad van het Noorden. Het Huus van de Taol mak de puzzel, döt de administratie en levert de priezen; het Dagblad zörgt veur plaatsing.

Vanzölf kreg het Dagblad van het Noorden de informatie en hulp die wij bieden kunt.

2.1.2.3 *Aandere omroepen en bladen*

Met de lokale umroepen en aandere bladen underhol we de contacten zo goed meugelk. Met paartie is een structureel contact. Deur sommige taolschultes en keurnoten wordt volgens een vast tiedschema metwarkt an hoes-an-hoesbladen en een paar lokale umroepen.

2.1.3 Overheden

Met de provinciale en gemientelijke overheden heb we goeie contacten. Wij informeert de instanties zo goed meugelk en bint aaid bereid met raad en daod terwille te weden en waar meugelijk in de maande op te trekken. Wij bint bliede met de positieve benadering van zowat alle besturen in oeze previncie.

De previncie Drenthe is de overheid die het Huus van de Taol as preferente instelling meugelijk mak. De positieve samenwerking met de previncie wil we in 2016 geern zo deurzetten.

Echt jammer is het, dat der nog nooit een Drenthecursus geven is an ambtenaren en bestuurders van de previncie. Dat is aal bij goeie bedoelingen bleven en strand op te drokke agenda's. Gelukkig is al het wark van het samenstellen van de lessencyclus niet vort, want de cursus wordt op aander steden - bijv. in gemientes - wal gebroekt.

Met veer van de Drentse gemientes hef het Huus van de Taol een 'overienkomst tot veurdiel van beide partijen' ofsleuten; bij de aandere acht gemientes kun we ankloppen veur incidenteel geld en dan kuw wieder allén maor hopen op een positieve beoordieling. Het veurdiel veur het Huus van de Taol is de zekerheid van wat extra geld (€ 1250,- per gemiente per jaar). De gemientes kriegt materiaal, hulp bij streektaolactiviteiten en vermelding op briefpapier en websteden van het Huus van de Taol.

In alle Drèentse gemientes bint oeze taolschultes de actieve contactpersonen. Zie bint het verlengstuk van het Huus van de Taol en zörgt er deur heur enthousiasme en goeie contacten veur dat der aal meer streektaolige dinger in en met de gemientes oetvoerd wordt. Het sprek vanzölf dat het inzetten van de beroepskrachten van het Huus van de Taol nog aal meugelk is en dat die met raad en daod ter wille bint.

2.1.4 Taolschultes en keurnoten

Het Huus van de Taol hef allén al in de personen van taolschultes en keurnoten umdebij niggentig

enthousiaste vrijwilligers. Zie bint de ambassadeurs veur de streektaol op gemientelijk en plaatselijk niveau. Zie bint allemaol begaon met de streektaol en heur taak is het um die streektaol an te pidjern. Der is een tweerichtingenverkeer: de taolschulte giet naor de mènsen toe, maor het umgekeerde kan netzogoed gebeuren.

De taolschulte as ambassadeur hef drie hoofdtaken:

1. Representeren (is het plaatselijke gezicht);
2. Controleren (an de bel trekken as de streektaol argens onrecht andaon wordt);
3. Organiseren van activiteiten.

Elke taolschulte prebeert met vaste regelmaat een artikel in ien van de hoes-an-hoesbladen in de eigen gemiente plaotst te kriegen.

Der bint provinciale activiteiten waor alle gemientes metan doet, bijveurbeeld het veurlezen in meert en de donateurwarving.

De taolschultes sluit wieder zoveul meugelk an bij plaatselijke activiteiten, maor moet der altied veur zörgen dat ze aandern niet in de wielen riedt.

Een maol of vief in 't jaor komt de taolschultes bij mekaar in het Huus van de Taol um over de lopende zaken te proten en plannen te maken. Twei maol in 't jaor is der een bijienkomst veur alle taolschultes en keurnoten. Dizze (zaoter)dag stiet in het tieken van het verstarcken van de binding en van deskundigheidsbevörderung.

Bij alles wat de ambassadeurs doet, kunt ze terugvallen op de metwarkers van het Huus van de Taol veur hulp en raod.

2.1.5 De Kiepshop

De Kiepshop is de kedogieswinkel van het Huus van de Taol. De webwinkel hef een tweeledig doel:

1. Ideëel: het wieder under de andacht brengen van het Drèents;
2. Commercieel: meer inkomsten veur het Huus van de Taol.

De naam kiep is ontliend an de vroggere kiepkerel (marskramer) die mit zien negotie in een maand of kovver (de kiep) langs de deuren gung. Combineerd mit 'shop' is het een naam met olde en neie elementen.

Jaorlijks wordt der een stuk of wat neie producten ontwikkeld en opneumen in de Kiepshop. Wij hebt kovviebekers, mouwhemden, vingerhoedties, gastendoekies, veugelhuusies, liefpakketten en nog tal van aandere producten. Vanzölfs allemaol veurzien van mooie Drentstalige teksten. Ok is een diel van oeze Drentse boeken te koop in de Kiepshop.

Wij zult in 2016 weer een stuk of wat neie producten ontwikkelen en aanbieden.

Naost de webwinkelverkoop is der ok een koppellie Drentse ondernemers dat de kiepshopproducten verkoopt: het Huus met de Belle in Echten, Villa Van Streek in Borger en

Collectie Jans Brands op Nei-Dordt. Sinds 2015 heb wij in het Huus van de Taol ok een eigen winkeltie daoras de Kiepsshopproducten verkocht wordt.

2.1.6 De dinger van dizze tied

Het Huus van de Taol giet op social media verder waor as het veurig jaor met begonnen is.

Bijveurbeeld met het Woord van de Week. Iedere maandag prissenteer wij op Facebook en Twitter een nei woord. Mèensen kunt daor dan op reageren en ie kunt wel zeggen dat het een succesnummer an het worden is. Steeds meer mèensen weet het geplaatste bericht te waarderen en, belangrijker nog: het bericht bereikt ok steeds meer mèensen. Wij hebt der in juli iene had die bijna 10.000 man bereikt hef. Dat bent der nogal een koppel. Gemiddeld neumen kiekt net gien tweeduuzend mèensen ieder week naor het neie woord.

En ok over het aantal vrienden op Facebook hew niet te klagan. Hadden wij der begun 2015 nog zo'n 1900, in augustus hebt wij der alweer dik driehonderd bij en zit wij ruumschoots over de 2200. Wij hoopt dan ok in 2016 de 2500 vrienden an te tikken. En ok op Twitter doew het goed, met dik viefhonderd volgers.

Um dat aantal mèensen te bereiken en verder uut te breiden probeer wij ze te blieden voeden. Met interessante foto's, filmpies en aander materiaal. Zo heb wij in juli bijveurbeeld een actie in het leven roepen: de kerels van de band Mooi Wark roept mèensen op um in maximaal zeuven seconden een filmpie te maken over wat veur heur Echt Drenthe is. Dat kan van alles wezen. Die zogenaamde Vine kunt mèensen delen met oes via Facebook en Twitter. Ok veur volgend jaor wil wij dit soort acties op touw zetten.

Want zo'n bericht döt het ontzettend goed. Under meer deur de samenwerking met de lu van Mooi Wark, die het bericht ok in hun social mediakringen hebt verspreid, bereikt zo'n post dik 21.000 man. Dat is weer goed veur de naamsbekendheid en oes imago under de Drèentse jeugd.

Vanzölf bin wij ok op aandere social mediaplatforms actief. Zoas bijveurbeeld op Instagram, LinkedIn en Youtube. Spreiding is in dezen heul belangriek. Want elk platform trekt weer een aander publiek.

Deur op social media flink van oes te laoten heuren, probeer wij jonge mèensen an oes te binden. Vanzölf is ien van oeze strevens um de Drèentse taol springlevend te maken en holden under de jonge(re) bevolking van oeze provincie.

Verder kunt particulieren oes steunen deur huusvriend of donateur te worden en daormet heur verbondenheid met de streektaol laoten blieken. Veur ondernemingen geldt een aander verhaal en

wij moet die dan ok op een aandere manier benadern. In 2013 bin wij begonnen met de zogenuumde Oes Bedrief-actie; ok in 2016 gaow hier weer met deur.

Vanzölf holdt het Huus van de Taol de media en wesen van dizze tied in de gaten. Waor meugelijk spring wij in de gaten van de markt. In zien algemienheid beschouw wij elke inwoner van Drenthe as onderdeel van oeze doelgroep en veur elke doelgroep wil wij een passend aanbod hebben. Um die doelgroep er bij te holden heb wij oeze website een nei jassie antrokken. Met dit frisse design hoopt wij weer een hele poos veuruut te kunnen.

2.1.7 Jonge Honden Network

Zo halverwege 2015 is het idee ontstaon um vanuut het Huus van de Taol een cluppie Drèentse jongern te verzamelen die heur het Jonge Honden Network nuumt. Dizze jonge inwoners van Drenthe wilt de Drèentse taol en cultuur stimuleren, juist bij jongern. Dat wilt ze doen deur aandere jonge Drenten enthousiast te kriegen en an te spreken met activiteiten, festiviteiten en acties op het gebied van taol en cultuur.

Want as Drent maj der trots op wezen daj een Drent bint. En ok de prachtige taol en gebruiken die as daor bij heurt, huuft niet wegstopt worden. Wij mut der dan ok veur waken dat in een steeds mondialere wereld streektaol en -cultuur under dreigt te sneien en ok op schoel en thuus is der al minder aandacht veur.

Het initiatief veur het Jonge Honden Network stiet tiedens het schrieven van dit warkplan nog op hiel jonge poten. Het network wil met gerichte communicatie en activiteiten de Drèentse jeugd prikkeln um taol en cultuur een warm hart toe te dragen. Op die manier probeer we een wij-gevuul te creëren in brede zin. Doel en precieze warkzaamheden mut deur het nog jonge bestaon van het network nog nader omschreven en utdacht worden. In 2016 hoopt het network volop actief te wezen in de provincie.

Op het moment van schrieven bestiet het network uut: Martijje Lubbers, Loes van der Laan, Annemiek Meijer, Leonie van der Werf, Ronald Buld, Robbert Oosting, Mark Gerdes, Yvette Bos, Ellen Hoving en Erwin Kikkers. Een brede samenstelling van jonge Drenten die passie hebt veur Drenthe en een verbinding leggen wilt tussen de Drèentse taol en cultuur, nou en ok in de toekomst. Het mooie van dizze club is ok nog iens dat ze al slim actief bint in de culturele wereld in Drenthe en dat ze een groot network hebt. Daornaost komt ze ok nog iens uut alle hoeken van de provincie.

2.1.8 Donateur- / Huusvriendenactie

De streektaolbegunstigers kunt underverdielt worden in twee categorieën:

1. Huusvrienden. Dit kuj worden veur € 10,00 in 't jaor; tegenprestatie: digitale neisbrieven en 20% korting op al oeze producten tiedens het Lös Huus in mei.
2. Donateurs. Het donateurschap kost € 26,00 in 't jaor en levert de begunstiger behalve een goed gevuul hetzölfde op as een huusvriend + veer maal in 't jaor De Taolkraant en aal jaor een nei Drentstaolig boek.

2.1.9 Lös Huus

Midden mei 2015 betrokken wij oes neie stee in Beilen in een vleugel van het gemientehuus van Midden-Drenthe. Vanzölf heurt bij zo'n verhuizing uiteindelijk ok een housewarming. Omwille van de tied weur besloten nao de zomer een open dag te holden.

Op 26 september hadden wij dan ok een prachtig lös huus met veul positieve reacties op oes neie onderkomen. Oes stee weur nog even officieel inluid deur Marga Kool en waarnemend burgemeester Ton Baas. En ok over het programma dat wij die dag hadden opsteld, waren de bezukers goed te spreken.

Ok in 2016 zul wij de deuren weer lös gooien veur het publiek. Al oeze vrijwilligers, donateurs, huusvrienden en aandere belangstellenden hoop wij op een nog nader te bepalen datum in en bij het Huus van de Taol opnei begroeten te muggen.

As wij terugkiect op de editie van dit jaor, zal dat geen probleem wezen.

2.1.10 Spel veur de Meldkamer in Drachten

Het is over 't algemien wal handig as centralisten van de meldkamer in Drachten elkenien goed verstaon kunt. Zeker as mènesen in paniek bint, kunt ze nog wal ies terugvallen op heur eerste taol en dat is in Noord-Nederland in veul gevallen het Fries, het Grunnings of het Drents. In opdracht van de Meldkamer hebt de Afûk (Friesland), het BGTC (Grunning) en het Huus van de Taol een spel ontwikkeld, waarbij centralisten in 'dooie' uurties met heur computer basale dinger op het gebied van de streektaolen leren kunt. Dit spel is in 2015 ontwikkeld en prissenteed. In 2016 evalueer we het spel wieder en wil we kommen tot oetbreiding.

2.2 Informatiedienstverlening

Elkenien kan een beroep doen op de deskundigheid van de metwarkers van het Huus van de Taol. Met raod en daod stao wij overheden, burgers, instellingen half. Met de aandere streektaolinstituten in het Nedersaksische taolgebied underhol wij een goed contact en over en weer help we mekaar waar dat meugelijk is.

2.2.1 Vraagbaak

De medewerkers van het Huus van de Taol wordt vaak om hulp gevraagd. De vragen zijn heel verschillend en komen uit alle lagen van de samenleving. Het kan gaan om leerlingen en studenten die een werkstuk of scriptie maken moeten, om iemand die een streektaolige invulling aan een evenement geven wilt, om vragen over woordbetekenissen of over de taal zelf, om gegevens van schrijvers en zangers, om vertalingen van geboortekaartjes of kinderverhalen voor de schoolkraant enzovoort. Veel vragen komen met de e-mail binnen.

Wij vinden het belangrijk dat er snel en adequaat gereageerd wordt. Mensen moeten nooit lang op antwoord te wachten; binnen 48 uur kunt u rekenen op antwoord of een andere vorm van een reactie, bijvoorbeeld als er meer tijd nodig is om tot een bevredigende oplossing van de vraag te komen.

Iedereen kan meer vragen dan dat iemand ze allemaal kan beantwoorden. Als er even niet komt, probeer we via ons netwerk tot een goede beantwoording te komen. Ook doe we wel eens een oproep in de media, zeker in die waarin wij zelf een rol spelen.

Wij denken dat een behoorlijk aantal vragen niet bij ons terecht komt, omdat onze website veelvuldig in beantwoording. De vraag om (taal)hulp is de laatste paar jaar redelijk stabiel en wij verwachten in 2016 dan ook weer ongeveer 250 maal onze diensten te kunnen gebruiken.

Zelfs het Huus van de Taol kan gevraagd en soms ongevraagd advies aan overheden, bedrijven, instellingen en particulieren op het gebied van taal en cultuur en onderwijs en anderszins.

2.2.2 Websteden

2.2.2.1 Website www.huusvandetool.nl

Op de website van het Huus van de Taol vindt u informatie over de Drentse taal en andere wetenswaardigheden op streektaalgebied. Daarnaast is er een activiteitenagenda waarin streektaalige evenementen aangekondigd worden. Steeds meer instanties sturen ons een bericht met het verzoek hun activiteit bij ons op de website te plaatsen. Via onze website kunt u via grote knoppen linken naar websteden als: Wie op weg (het Drentstaolige navigatiesysteem), Taalkaarten (hoe spreekt u woorden in de diverse delen van Drenthe uit?), Woordenboek van de Drentse Dialecten (het digitale Drentse woordenboek) en Schuipers en Schoegies (Drentse plantennamen). Verder is er over onze tijdschriften en werkgroepen van alles te lezen op de website en is er natuurlijk plek voor ons belangrijke cursuswerk.

De website van het Huus van de Taol wordt dagelijks aangevuld met nieuws. Wij zullen het bezoek en de inhoud van de website kritisch volgen en aanpassingen doorvoeren als daar aanleiding toe is. Wij blijven

oes best doen um de kwaliteit hoog te holden en daormet nog meer mensen met belangstelling van dienst te weden.

In verbaand mit het veraandern van de huusstijl en het veroldern van de Joomla-versie die as wij gebruikten, is der besleuten de hiele website te verneien. Dat is in de tweede helft van 2015 gebeurd. In de verneide website is ok www.hetdrentseboek.nl openeumen, zodat der nog maar ien website-adres is, www.huusvandetaol.nl. Op de neie website ziej in ien oogopslag wat de vief warkvelden van het Huus van de Taol bint. Dat gef veur bezukers een overzichtelijk beeld.

2.2.2.2 Webstee www.hetdrentseboek.nl

De webstee www.hetdrentseboek.nl, sinds september 2015 onderbracht bij de webstee www.huusvandetaol.nl, gef alle neudige informatie wat de uitgeverij angiet. Schrievers die van plan bint een boek uut te geven, viendt hier informatie over de criteria die der geldt. Vanzölf wordt hier de neie boeken van Het Drentse Boek prissenteed, maor je kunt der ok schrieversfestivals, boekrecensies enzowieder tegenkommen. In de webwinkel van Het Drentse Boek, www.drentheboeken.com, staot de boeken overzichtelijk ofebeeld en kunt de klaanten hiel gemakkelijk boeken bestellen. In de webwinkel van Het Drentse Boek kuj alle boeken uut het lopende fonds van Het Drentse Boek kopen.

2.2.3 Lezingen en warkwinkels

Metwarkers van het Huus van de Taol geeft lezingen en warkwinkels. De vraog naor lezings is redelijk stabiel; umdebij viefentwintig maol in 't jaor wordt metwarkers van het Huus van de Taol vraogd. Dit tal wil we in 2016 ok weer halen.

De bestaonde lezingen wordt bijholden en, as 't neudig is, anpast. De tiekens van de tied wordt in de gaten holden. Waor meugelijk wordt gebroek maakt van neie media.

Het gebeurt ok dat wij in het Huus van de Taol groepen ontvangt, die dan ok geern een lezing of warkwinkel wilt. Dit heurt tot de meugelijkheden, vanzölf tegen betaling.

2.2.4 Drèents Letterkundig Documentatiecentrum

In het DLD is het Drèents letterkundig arfgoed onderbracht. Umdebij 350 letterkundigen hebt der een plekkie in kregen. Aal week wordt neie artikels en krantenberichten toevoegd. In 2016 wordt wieder gaon met het inventariseren en catalogiseren van het anwezige materiaal. Met al dat wark bint aal week een paar vrijwilligers gedurende een dagdiel drok gangs.

Wij blijft het DLD under de aandacht van het pebliek (onderzukers, studenten, schoelieren, leden van historische verienings, gemientes en aandere belangstellenden) brengen.

Met behulp van het materiaal oet het DLD verzörgt het Huus van de Taol publicaties, u.a. veur de eigen webstee.

Het wordt hoog tied dat der een begun maakt wordt met de digitalisering van het materiaal dat een plek hef in het DLD. Dat is deur aandere prioriteiten nog aal niet an de vörk steuken.

2.2.5 Bibliotheek van het Huus van de Taol

Het boekenbezit van het Huus van de Taol is opnummen in een digitale catalogus. Neie ankopen en oetgaven van Het Drentse Boek kunt daorin gemakkelijk een plek kriegen. Mèensen kunt naor het Huus van de Taol kommen um de catalogus te raadplegen en de boeken in te zien. Zo ondersteunt de bibliotheek de informatiedienstverlening van het Drents Letterkundig Documentatiecentrum van het Huus van de Taol.

De bibliotheek wordt bijholden deur een vrijwilliger, die um de week een dagdiel komt um neie oetgaves in te warken en um de bibliotheek op örder te holden.

2.2.6 Drenten in de Vrömde

In Drenthe ontstun tientallen jaoren leden de behoefte um het contact met Drenten in het hiele laand goed vast te holden. Vanoet het niet meer bestaonde Drents Genootschap (de Culturele Raod van Drenthe) weur der een sectie opricht die zuch bezigholdt met die contacten. En ok vandaag an de dag bestiet dizze sectie nog under de naam *Warkgroep Drenten in de Vrömde*. Een veurzitter en een tweetal bestuursleden, recruteerd oet de ofdielings in het laand, doet coördinerend wark.

De warkgroep 'Drenten in de Vrömde' is nou het overkoepelnde, coördinerende bestuur van de tien Drèentse verienings, die der verspreid over Nederland nog bint. Veur de warkgroep is het Huus van de Taol het contactpunt. Het Huus van de Taol ondersteunt de warkgroep en adviseert as daor behoefte an is. Wij doet ok de financiële administratie.

In 2016 bestiet het wark van de warkgroep Drenten in de Vrömde veural oet het underholden van de contacten met de verienings en het organiseren van de tweejaarlijkse Drentendag.

2.2.7 Kerkdiensten in het Drèents

De Warkgroep Drèentstaolige Kerkdiensten wil in 2016 wieder gaon op de weg die van 2007 of volgd is. De tien leden van de warkgroep komt elf maol in het jaor een dag bij mekaar in het Huus van de Taol um de ontwikkelings en evt. neie ideeën te bepraoten en um wieder te gaon met het vertaolwark. In twee groepen wordt warkt an het umzetten van theologische teksten in het Drèents. Oetgangspunt is de taol van Westerbörk en Beilen.

De liedgroep vertaalt liederen op een zodaonige manier, dat ze gebruikt worden kunt in de eredienst. In 2013 bint umdebij honderd vertaalde psalms en gezangen op internet publiceerd. In 2016 wordt wiedergaon met het overzetten van gezangen.

De biebelgroep warkt wieder an het boek Exodus (het vertaolen van Genesis is in 2015 ofrond; de prissentatie was op 15 november van dat jaor).

Regelmaotig wordt wark van en over de warkgroep opneumen in het Drèentse tiedschrift Maandewark / Oeze Volk.

De warkgroep blef bekendheid geven an kerkdiensten in de streektaol, waarin ok leden van de warkgroep veurgaot. Der wordt oetgaon van umdebij vieftien diensten, waarvan vier rechtstreeks uutzunden wordt deur Radio Drenthe. Publicaties hierover verschient regelmaotig in de kerkbladen en de regionale kranten.

Het contact met aandere warkgroepen in het Nedersaksische taolgebied wordt underhouden, u.a. deur dielname an de jaorlijkse conferentie, die in 2016 lichtkans weer in het Huus van de Taol is.

Het christelijk Drèents projectkoor Met An Doen, een initiatief van de warkgroep, zal in een aantal Drèentstalige diensten de liturgie en de gemeentezang ondersteunen.

Ien van de leden van de warkgroep is privé gangs met “Drie profeten en een visioen” (warktittel), het umzetten van de biebelboeken Jesaja, Jeremia, Klaagliedern, Ezechiël en Daniël in het Drèents.

2.2.8 Aandere participanten in streektaollaand

Met de aandere streektaolorganisaties in Nederland wordt de contacten zo goed meugelijk underhouden. Dat gebeurt u.a. op initiatief van Sont, maor meer nog in aander verbaand. Wij holdt mekaar op de hoogte van ontwikkelingen en as 't kan en neudig is, staow mekaar half. Regelmaotig wordt der via tillefoon of lienpost overleg pleegd en proot we mekaar bij over initiatieven die der bint.

Met de streektaolorganisaties in het Nedersaksische taolgebied van Nederland is twee maol in 't jaor een overleg. Dit reguliere overleg is der kommen op initiatief van het Huus van de Taol.

Abel Darwinkel hef zitting in het bestuur van de Stichting Nederlandse Dialecten. Hie bouwt zo een netwerk an belangrieke contacten op met taolwetenschappers oet aandere dielen van Nederland en België.

Jan Germs zit in het algemien bestuur van het Europeesk Buro foar Lytse Talen (EBLT) wat weer aandere contacten oplevert.

Met het Bureau Groninger Taal en Cultuur is het contact het miest intensief, u.a. ok deur de internetenquête Vraag & Antwoord. Umdat der in 2016 gien digitale vraogenformulieren de wereld meer in gaot en umdat prof. dr. Siemon Reker half meert stopt met zien wark, is 't even ofwachten hoe de contacten met oeze noorderburen dan vörm en inhold kriegt.

2.2.9 Taalwetenschappelijk onderzoek, studie en publicaties

Ien van de streektaolfunctionarissen hef zuch de leste jaoren aal meer ontwikkeld tot taolspecialist. Hie onderhoudt contacten met wetenschappers oet het Nederlandse taolgebied en döt daor zien veurdiel met.

Van jannewaori 2013 tot en met oktober 2015 hebben der gemiddeld 800 mènskan an de tweemaandelijke taolenquête via www.hetverhaalvanhetdrents.nl metdaon. Dat hef een een schat an taolkundige gegevens opleverd en vörmt - samen met aander onderzoek en literatuurstudie - de basis veur publicaties.

Èend 2015-begun 2016 komp der een publicatie oet over het systeem van verkleinwoorden in het Drèents. Op basis van de gegevens van de enquête 'Het verhaal van het Drents' gaow in 2016 begunnen met het beschrievan van het Drèentse warkwoordsysteem.

In 2016 perbeer wij weer een wekelijkse bijdrage te verzörge over de Drèentse taol in het radioprogramma De Brink van RTV Drenthe.

De taolkaartenwebsite - www.drenthe.digitaalkaart.nl - die in 2010 het web opgaon is, blef gruien en lat aal meer van de verscheidenheid van de Drentse streektaol zien. In 2015 stunden der 250 taolkaarten op. In 2016 zal dat wieder gruien naor 270.

Het Huus van de Taol ondersteunt ok aandere mènskan die onderzoek doet naor 't Drents.

2.2.10 Vertaolwark

Het is belangriek dat de Drèentse taol zichtbaar is. Veur veul mensen is het Drèents veural een taol veur informeel, mondeling gebroek. Het lezen en het schrievan van de streektaol is evenwal niet zo stoer, maor dan mot het wal vaak en op veul plaotsen zichtbaar weden. Wij juicht het daorum toe as instellingen, bedrievan, overheden, organisaties enz. heur publicaties ok of veur een diel in de streektaol verschienvan laot. Wij zegt dudelk ók, want de Nederlandse taol blef vanzölf op de eerste plaots staon. Het Drèents kan en wil daor gien vervanger van weden. Umdaw zo eigenwies bint, dat wij denkt daw aordig nuver vertaolen kunt, kan veur vertaolwark een beroep op oes daon worden. Veur non-profitorganisatieis doew dat gratis. Commerciële instellingen betaalt veur het overzetten naor het Drèents € 0,15 per woord.

Behalve dat mensen via het veulvuldig zien van het schrievan Drèents het woordbeeld opbouwt, is het van belang umdat organisaties, overheden enz. op dizze manier zien laot, dat ze de streektaol hoog hebt.

2.2.11 Digitalisering tidschriften en boeken

De wereld wordt aal digitaoler, ok de Drèentse wereld. Het Huus van de Taol giet daor in met en dat döt het Huus van de Taol geern, want wij vernimt de veurdielen van digitalisering daogelijks in oes wark. Dankzij 't weerdevolle contact daw hebt met de Grunneger hoogleraor Siemon Reker bin wij op 't spoor zet van de landelijk bekende taolkundige en publicist Ewoud Sanders. Hij hef een apparaot waar e raozendsnel boeken en tidschriften met scannen kan. Van die scans mak e weer een pdf-bestand en die kuj dan weer deurzuken op een bepaold woord, een zinnegie of een naam. Boetendes is der tekst oet te kopieren en kuj 't in een wordbestand zetten. Een stuk of wat boeken bint intied digitaliseerd en ok alle jaorgangen van Oeze Volk.

In 2016 gaow weer minimaol tien boeken digitaliseren. De tidschriften die ankommend jaor oetgeven wordt, bint ok allemaol digitaal beschikbaar veur literatuur- en taolstudie.

3. Organisatie van culturele activiteiten en evenementen

3.1 Meertmaand-Streektaolmaand

Meertmaand-streektaolmaand is de themamaand veur de promotie van de streektaol. Met de geweldige hulp van de taolschultes en keurnoten kan het Huus van de Taol op het gebied van p.r., organisatie en coördinatie hiel wat doen. Gelukkig bint er aandere organisaties die ok van alles op streektaolgebied organiseert, zeker in de meertmaand.

Gemienten doet vaak ok meertmaandactiviteiten, op eigen initiatief of deurdat ien van oeze taolschultes ze anpidjert. Gemientes kunt altied een beroep doen op de beroepskrachten of taolschultes um tot een goeie invulling te kommen.

Vanzölf prebeer we in de media zoveul meugelijk aandacht an de streektaolmaand te geven. Under andern komt er weer een grote streektaolpuzzel in het Dagblad van het Noorden en zal RTV Drenthe het vraogenspellegie LOOS vanneis oetzenden op alle warkdagen.

3.2 Ienakterfestival

Het ienakterfestival *Kört&Goed*, dat in 2015 plaatsvunden hef, was een prachtig succes. De organisatoren hebt erveur keuzen in 2017 vanneis een ienakterfestival te organiseren. De veurbereidingen daorveur bint in 2015 begund en gaot in 2016 wieder.

3.3 Drèentse-Taolquiz

In 2015 hef der weer een slim succesvolle Drentse taolquiz in het Dagblad van het Noorden staon. Veul mèensen (316) hebt metandaon en der kwam veul positieve respons. Met het Dagblad is de afspraak maakt dat der in 2016 weer zo'n paginagrote taolquiz komt.

RTV Drenthe hef in 2015 de taolquiz LOOS op alle warkdagen oetzunden. Met de umroep is de afspraak maakt, dat er in 2016 weer zo'n dagelijks vraogenspel op de tillevisie oetzunden wordt. Het Huus van de Taol is bij de organisatie betrökken en levert de umdebij vierhonderd taolvraogen an.

In een aantal gemientes wordt in 2016 een zogenuumde Streektaolstried holden. Dit is een soortement pubquiz, die in Noordenveld met groot succes al een paar maol daon is. Goed veurbeeld döt goed volgen.

3.4 Activiteit veur jongern

Wij hoopt dat oes "Jonge Honden Network" met mooie, eigentiedse activiteiten veur jongern komt. Lees wieder bij 2.1.7.

3.5 Streektaolevenementen

Het Huus van de Taol prebeert organisaties, overheden, enz. an te pirdjern streektaol (ok) een stee te geven op culturele evenementen, bijv het Bevrijdingsfestival waormet in 2013 contacten legd bint. As daorveur keuzen wordt, doew oes best zo goed meugelk van dienst te weden um tot een nuver pregram te kommen.

4. Vraaggestuurde ontwikkeling van streektaoeducatieve producten

4.1 Cursussen veur groten

Zowal Old- as Neidrenten wilt en kunt les kriegen over de Drentse taol en cultuur, belangriek veur het anfieteren van de belangstelling. Het Huus van de Taol hef zes cursussen veur dit doel.

In 2013/2014 hef het Huus van de Taol twintig neie docenten een gedegen opleiding geven. Met dizze neie, enthousiaste groep lesgevers hoop we dat de wat inzakkende belangstelling veur oeze cursussen (ok een gevolg van de teruglopende economie?) een impuls te geven. In 2016 hoop wij an minimaol honderd mènsen een cursus te geven.

4.1.1 Kom-in-de-Kunde

Dizze eerste oriënterende cursus bestiet oet drei lessen van twee uur. Het is een eerste kennismakende cursus met de Drentse taol en cultuur.

4.1.2 Drenthecursus

Dizze cursus bestiet oet acht bijienkomsten van twee uur en wordt het miest geven. Cursisten leert niet allén over de taol, maor een veulheid van onderwarpen oet de Drentse cultuur komt an de orde. In 2016 gaow dizze cursus met hulp van oeze docenten anpassen an dizze tied, een beetie moderniseren zeg mor.

4.1.3 Dieper-deur-Drenthe

Dizze cursus bestiet oet negen lessen van twee uur en wordt net as de Drenthecursus geven in het Drèents. Je kunt het feitelijk zien as een vervolg op de Drenthecursus; we gaot (de naam zeg het al) dieper op de taol en cultuur van Drenthe in.

4.1.4 Spellingcursus

In vief lessen van twee uur kuj bij het Huus van de Taol leren hoe de Drentse spelling in mekaar zit.

4.1.5 Prootcursus Drèents

Um tegemoet te kommen an de vraag naor een conversatiecursus zodat mènsen Drèents kunt leren praoten, heb wij een prootcursus ontwikkeld in de jaoren 2010 tot 2012. De cursus is in 2012-2013 oetperbeerd in de bibliotheek van Oosterhesselen. Twaalf cursisten waren zonder oetzundering enthousiast over de cursus. Een zangeres die de cursus daon hef, duurt noe beter tussen de liedties deur in 't Drents te praoten.

Het was de bedoeling om de cursus ok in aander varianten van het Drents an te bieden, mor helaas hef der sinds de cursus in Oosterhesselen nog mor een keer een vraagd naor een praotcursus.

Ok oet aandere dielen van de previncie is de vraag naor de prootcursus nihil bleken. Nao overleg met de veurbereidende warkgroep gaow dan ok niet wieder met de ontwikkeling van de concversatiecursus veur aandere dielen van Drenthe.

4.1.6 Moi!

In 2009 is een cursus van veer bijienkomsten schreven, speciaal veur lu die beroepsmaotig in contact komt met de Drentse taol. Die cursus is beveurbeeld geschikt veur warknimmers van RTV Drenthe en ambtenaoren en bestuurders van de gemiente en de previncie.

Previncie en gemientes waormet het Huus van de Taol een 'overienkomst tot veurdiel van beide partijen' huuft veur de Moi-cursus niet te betalen.

Ok RTV Drenthe kan in het kader van de goeie samenwerking dizze cursus gratis veur de warknimmers ofnimmen.

4.2 Veurschoelse educatie

Het preject *Klaor veur de start* is maakt deur onderwiesorganisatie ABCG (nou opgaon in Cedin), welzijnorganisatie Sedna en het Huus van de Taol. De drie instellingen bint elk vanoet heur eigen invalshoek veur 100 % overtuugd van de weerde van taolstimulering deur het inzetten van de streektaol. Evengoed is het preject nao het oetpreberen niet of nauwelijks nog ofnummen, al wordt het bijheurende leesboek + warkboekie wal gebroekt in de VVE-sector.

Het Huus van de Taol is allén maor incidenteel actief in de VVE-sector, namelijk as der van die kaant verzuken komt.

4.3 Basisonderwies

Elke basisschoel in Drenthe kan an de slag met streektaol. Dat kan op incidentele basis; dat kan via prejecten; dat kan structureel. In het kader van arfgoededucatie en op het gebied van oetdagender taolunderwies is materiaal veurhanden.

Hiel mooi is het dat de webstee www.wiesneus.nl, die in 2015 lanceerd is, dé plek is waor alles bij mekaar bracht wordt op het gebied van Drents onderwiesmateriaal en achtergronden van streektaol en meertaoligheid. In 2016 wordt de website wieder vuld.

4.3.1 Veurlighting

Veurlighting in de richting van het onderwies blef neudig. Gelukkig bint er aal meer lesgevers, die weet dat meertaoligheid een geweldige riekdom is en dat streektaol ok een underdiel van die meertaoligheid weden kan.

Allén een mailing naor de schoelen toe is niet genog, al helpt dat lichtkans ok een klein beetje. Het Huus van de Taol grep alle middeln an um veurlighting te geven over de weerde van streektaol, ok in het onderwijs. Wij prebeert dat informerend te doen, zunder belerend te weden of het vingerdie op te heffen. Het gebeurt via lezings op zakelijke olderaovends, de sociale media, op onderwijsbijienkomsten, informatie die koppeld wordt an prejecten as *Peter en de wolf in het Drents* en *Jamero* en gao zo maor deur.

4.3.2 Streektaoleducatie as underdiel van erfgoededucatie

Aw proot over erfgoededucatie dan kan streektaol daor prima een plek in kriegen. Der bint hiel wat meugelijkheden (een Drèents veurleesuurtie, warkwinkel, *Peter en de wolf in het Drents*, zingen e.d.). Het is goed um het aanbod of te stemmen met Compenta. Daorveur bint in 2015 stappen zet.

4.3.3 Speulenderwies

Schoelen kunt ok de leskist ‘Speulenderwies’ een tiedtie tot heur beschikking kriegen. In dizze leskist zit vief underdielen:

- *Zuuk bij mekaor* (een memoryspel met Drèentse woorden en plaaties);
- *Woordenquiz* (een spel over interferentie);
- *Het jaor deur* (veer prootplaten met woordkaorten);
- *Drenthespel* (een groepsspel over Drenthe én het Drèents);
- *Drenthe in 12 volksverhalen* (twaalf bekende Drèentse volksverhalen in het dialect van de streek waar het verhaal zich afspeult, mét opdrachten).

‘Speulenderwies’ kan van groep 3 of gebroekt worden. *Het jaor deur* is veural geschikt veur groep 3 (eventueel 4). *Zuuk bij mekaor* is veural veur de onderbouw. De aandere spellen bint veur midden- en bovenbouw.

‘Speulenderwies’ kan deur schoelen anvroegd worden bij het Huus van de Taol.

4.3.4 Lesmateriaal

Aal jaor ontwikkelt het Huus van de Taol der lesmateriaal bij. Veur een belangriek diel is dat lesstof veur kôrte tied. Veur structureel gebroek is der vanzölf oes lessenpakket *Krummels* en ok *Jamero* is bedoeld um structureel te gebroeken. In 2016 komt er neie seizoensliedties bij en lichtkans wordt er op de pabo in Emmen ok nog prachtig speel-/leermateriaal bij maakt.

Het dudelijk en overzichtelijk op een website bij mekaar brengen van alle veurraadige lesstof gebeurt op www.wiesneus.nl.

De onderwiesmèensen Jent Hadding en Geert Woldman bint gangs een lessenpakket veur de bovenbouw te ontwikkelen, waarbij begriepend lezen, geschiedenis en streektaol op een mooie

manier combineerd wordt. het Huus van de Taol helpt met deur te vertaolen en as raodgever. In 2014 bint lessen oetprebeerd op basisschoelen, waornao der wieder ontwikkeld wordt. Dit lessenkakket hef as titel *Echt waar? Echt waar!* en zul een mooie anvulling op het bestaonde lesmateriaal weden. Hopelijk lukt het um dit pakket in 2016 toe te voegen aan wat er al is.

4.3.5 Kört wark op schoelen

Wij hebt vanzölf het liefst dat alle basisschoelen in Drenthe structureel andacht an de streektaol geeft. Wij hebt de heilige overtuging dat het oet cultureel perspectief en oet taolig oogpunt geweldig goed veur kinder weden zul. Jammer genog - maor dat is bij de inleiding van dit hoofdstukkie ok al zegd - denkt niet elkenien der zo over. Daorum stimuleer wij ók het incidentele wark op schoelen. Gelukkig weet schoelen oes te vinden en schakelt ze oes in um met raod en mangs ok met daod bij te staon.

Een geweldig mooie incidentele activiteit is het veurlezen an basisschoelkinder, dat via oeze taolschultes organiseerd wordt. In 2015 is an maor liefst 17.599 kinder veurlezen. Dat is een geweldig succes. En al is het maor een incident, het blef de kinder wal bij. Boetendes kreg elk kind waor an veurlezen is een Junior-tiedschrift (de *Wiesneus*), dat de andacht blievender maken kan.

4.3.6 Peter en de wolf in het Drèents

Peter en de wolf in het Drèents wordt in 2016 op zes schoelen in de gemiente Assen daon: Kloostertuin, Emmaschool, Driesprong, Vuurvogel, Kompas en Van Liefland. Het is nog niet zeker of der een ofslutend concert kommen kan.

4.3.7 Seizoensliedties

Zangeres Martijje, meziekmannen Marinus Scholten en Jan Kruimink en het Huus van de Taol warkt in 2016 an het preject *Het Jaor Deur Met Drentse Kinderliedties*. In december is dit ofrond en bint er 20 gloedneie seizoensliedties prissenteeerd d.m.v. een songfestival dat oetzunden wordt deur RTV Drenthe. Veurofgaond an de finale bint er drie veurrondes.

4.4 Veurtgezet onderwies

4.4.1 Algemien

De streektaol blef in het veurtgezet onderwies een ondergescheuven kind. Der bint een stuk of wat schoelen die aal jaor een preject met een streektaolige invulling doet, maor dat bint er te weinig. Wij blieven perberen om het veurtgezet onderwies in contact te brengen met de streektaol.

4.4.2 Kört wark op schoelen

Schoelen die het Drèents under de andacht van kinder brengen wilt, zul wij naor vermogen helpen. De contacten met de schoelen waar we aal jaor actief bint, hol we warm. We prebeert op meer schoelen an 't wark te kommen. Körtlopende prejecten, die we samen met aandere instellings oetvoeren kunt, zuw niet oet de weg gaon.

4.5 Middelbaar beroepsunderwies

Veur het middelbaar beroepsunderwies hef het Huus van de Taol een module streektaol ontwikkeld: een serie van drie warkwinkels van anderhalf uur, waarbij een drietal cursusboekies en powerpoints as begeleidend materiaol dienst doet. Op het Drenthe College in Emmen is dit streektaolige diel van de opleiding oetprebeerd. Zowal studenten as onderwiesgeveden op het Drenthe College waren positief, maor de weerde van gedegen streektaolunderwies in de opleiding wordt klaorblikelijk niet underkend. Dat is jammer en niet terecht, getuge het onderzoeksrapport van Josine Loeven over de meerweerde van het gebroek van streektaol in de zörg. De titel van het rapport is 'Als je plat kunt praten, moet je het niet laten'. Veur een belangriek diel is dat ok de bosschup: proot plat aj dat kunt, want de zörgbehoevende klanten vaart er wel bij.

In 2016 gaow bekieken of we in brieder (Sont-)verband tot invulling in het MBO kommen kunt. Lichtkans ligt er kansen nao de hogere Nederlandse erkenning van het Nedersaksisch. Dat zal ja ok een grotere maote van mandielig optrekken inhouden. Dit kan der een underdiel van weden.

4.6 Hoger beroepsunderwies

Wat het hoger beroepsunderwies angiet, is de andacht ok in 2016 veural richt op de pabo in Emmen (Stenden Hogeschool). Wij bint er slim wies met dat het actieplan "Bevordering van het Drents en het Duits" in 2016 in warking gaon is. De structurele plek veur de streektaol in het curriculum lig dan beter vast. Het Huus van de Taol is betrökken bij de taolactiviteiten op Stenden Hogeschool en hef zitting in de kenniskring die de associate lector samenstelt.

5. Verzörging van publicaties in de Drèentse taol en over Drenthe

Het Huus van de Taol ondersteunt meinsen en organisaties die te maken hebt mit het uitgeven van boeken en publicaties in Drenthe en het stimuleren van het Drents.

Het Huus van de Taol zöcht contact mit aandere uitgevers, culturele instellings en verenigings as er meugelijkheden bint um meer meinsen in contact te brengen mit de Drentse schrieverij.

In 2016 staot op het program:

- Oetgave van boeken en E-boeken (zie ok 5.2).
- Het onderhouden / en uutbreiden van contacten mit culturele organisaties waar eventueel meertalige projecten mit op te zetten bent, bijv. beeldende kunst.
- Anlevern van materiaal an diverse neisbrieven, o.a. van K&C Drenthe.
- Hölpen mit diverse vertalings.
- Contact zuken mit organisaties mit as doel boeken/bundels veur een deel via die kanalen of te zetten of te financieren, bijv. Drents Landschap of Marketing Drenthe.
- Het ondersteunen van schrievers die in eigen beheer een uitgave wilt maken. De ondersteuning bestiet uut redactionele begeleiding, spellingsuniformering en de productie.
- Het Huus van de Taol ondersteunt activiteiten daoras Drentse schrievers bij betrökken bint, o.a. deur het geven van advies en invulling van het programma. Dat geldt bijveurbeeld veur bibliotheken, culturele verenigings, verzorgingstehuzen en verenigings van Vrouwen van Nu. Schrievers kriegt meugelijkheden heur wark te prissentieren op dizze podia en heur naamsbekendheid te vergroten.
- T.g.v. meertmaond-streektaalmaond wordt veur kiender het tiedschrift *Wiesneus* emaaft, dat wordt verspreid op de Drentse basisschoelen. Hier kunt kiender, en heur leerkrachten, kennismaken mit moderne verhalen en gedichies in de streektaal. De oplage van *Wiesneus* zal umdebij 22.500 stuks wezen.

5.1. Begeleiding en ondersteuning schrievers

- Schrievers van Drentse teksten kunt heur wark anbieten an de redacteur of een aandere mitwarker veur advies en correctie of veur eventuele beoordeling. Ok schrievers die niet direct publicatie veur ogen hebt, kunt op die maniere heur eigen schrieverij verbeteren.
- Bij het Huus van de Taol bint twee schriefgroepen actief. Zij kooft van september tot mei bij mekaar in Beilen en bespreekt mit mekaar heur wark.
- Mit het oog op kwaliteitsverbetering wordt veur schrievers cursussen egeven.
- In 2015-'16 bint der drei cursusaovends in de winterperiode en wordt een inhoudelijke cursus literatuurgeschiedenis egeven.

- Bij de priesuitreiking van de schriefwedstried tijdens een vertelfestival, wordt workshops verhalen schrieven en vertellen egeven.
- Deur neie projecten te bedeknen wordt schrievers uutedaagd nei wark in het Drents te schrieven . Bij activiteiten as het Lös Huus wordt ok begunnende schrievers een podium ebeuden.

5.2. Boeken en e-boeken

Bij het uutgeven van boeken en tidschriften probeert het Huus van de Taol

- Een nei publiek te vienden veur Drentse publicaties .
- De uitgeverij in het Huus van de Taol hef mit dezölfde invloeden van neie ontwikkelingen op de boekenmarkt te maken as elke uitgeverij. E-books, boeken op het internet en neie vormen van schrieven maakt het neudig die voortgang nauwlettend te volgen. Het Huus van de Taol is veurbereid op neie stappen as die neudig bint, der wordt al e-boeken emaaft en er komt boeken as pdf-download beschikbaar op oeze webstee (*bv. Drentse Literatuurgeschiedenis - deel 1*).

Echter: Nog steeds bint ok (inter-)nationale uitgevers mit betrekking tot e-boeken ofwachtend. Umdat de verkoop van e-boeken ok in 2015 overall nog steeds sterk achterblef bij het fysieke boek. Er is wel een stijging van 22%, mar uiteindelijk is de verkoop nog mar 5,4% van de totale verkoop. In Amerika waar de verkoop een veul grotere vlucht nam, is al een paar jaor een geliekblievende lijn te zien. Het is nog koffiedikkieken welke kaante de ontwikkelingen op gaot, en dat kan ok heel arg per genre verschillen.

- Het Drentse Boek kös derveur per jaor ien boek as pilot ok in e-boek vorm te publiceren. Daorbij is het uutgangspunt dat het soort boeken in het fonds bepalend is welke daorveur in anmarking komp. Een historisch naoslagwark of dichtbundel is vanzölf niet geschikt as e-boek; een roman, novelle of verhalenbundel wel.
- In 2016 zal de *Verhalen uut Frankriek* van Dick Blancke (grootkans) ok as e-book verschienen.
- De ontwikkeling van neie communicatievormen hef as bijkomend effect dat schrievers waarvan het manuscript ofewezen is deur de uitgeverij, ok zelf heur boeken via internetaanbieders kunt laoten printen voor absurd lege priesen. Er is gien enkele kwaliteitsgarantie en verkoop mut deur heurzölf gebeuren.

Dat betiekt concreet dat er regelmatig boekies verschient waarvan de spelling en opmaak bedroevend bint. Dit is schadelijk veur het Drents, umdat daormet de suggestie ewekt wordt dat “iedereen maar wat doet”. Onder het motto: *if you can't beat them, join them*, is het Huus van de Taol een tegenoffensief begund deur een pakket an te bieden waarbij schrievers – tegen

een redelijke vergoeding - gebruik maken kunt van de adviserende diensten en deskundigheid van het Huus van de Taol, m.b.t. spelling, redactie en productie.

- In 2016 koopt er zo'n zeven à acht neie boeken uut, waarbij rekening holden wordt mit een goeie mix van commerciële en ideële uitgaven. As het ienigszins meugelijk is, zal der een evenwichtige verdeling wezen tussen proza en poëzie en tussen fictie en non-fictie. Vanzölfs is ien en aander ofhankelijk van het aanbod. Herdrukken wordt der maakt as dat neudig is. Verkoop van zowel papieren as digitale boeken, kan via de webwinkel.

Op de planning veur 2016 staot in elk geval de volgende boeken op de rol:

- *Drentse Schrieverij 2* (warktitel, Nederlandstalig), Rouke Broersma; fiks herzien druk, veural bestemd as cursus/onderwiesmateriaal.
- *Blij met bomen* (warktitel, Nederlandstalig), Jan van Ginkel; een boek over bomen in het Drentse landschap, mit veul fotomateriaal, lokale gebruiken en Drentse taalweeties over bomen.
- *Nakende wiefies* (Drentstalig), Jent Hadderhing; kleine bundel mit plantennamen en wetenswaardigheden.
- *Verhalen uut Frankriek* (Drentstalig), Dick Blancke; bewarkte columns over zien Fraanse ervarings.
- *Volksverhalen* (deels Drents), samenesteld deur Albert de Jonge.
- *Oostwaartsch!* (Nederlands/Drents), Martin Koster; literair reisverslag uut te geven in een speciale editie.

5.3 Tiedschriften

Al een beheurlijke tied praot wij over de toekomst van oeze tiedschriften. De terugloop van abonnees - benaom bij Maandewark - én het geringe aantal neie abonnees vrag om een herbezinning. In de verschillende overlegvormen kwam naor veuren dat een combinatie van tiedschriften meugelijk/wenselijk en wellicht neudig is. De combinatie Maandewark/Taolkraant is het miest veur de hand liggend. Beiden bint volledig Drentstalig en leegdrempelig.

Roet is een literair tiedschrift en publiceert zowel Drentstalig as Nederlandstalig wark. Der is besleuten tot een combinatie van Maandewark en Taolkraant en dat Roet veuralsnog as zölfstandig tiedschrift blef bestaon.

Wij wilt de abonnees van Maandewark geern holden en enthousiast maken veur het neie tiedschrift. Veurzichtig handeln is geboden!

Mar veur zowel de Taolkraantlezer as de Maandewarkabonnee zal gelden dat ze een mooier en uitgebreider tiedschrift kriegt.

Het neie tidschrift (magazine) mut in elks geval twei onderdelen bevatten:

1. Drentse verhalen en gedichten (Maandewark)
2. Informatie van het Huus van de Taol (Taolkraant).

Het eerste nummer van het neie tidschrift verscient in februari 2017, umdat

- Het Huus van de Taol dan 10 jaor bestiet;
- Het tidschrift Maandewark/Oeze Volk in 2016 de 60^e jaorgang hef en dan zal end 2016 het leste nummer van Maandewark/Oeze Volk verschienen. En een bestaon van 60 jaor is zo slecht nog niet!

Mar het allerbelangriekste argument is dat er genog tied is um een plan te maken en um te zorgen dat de abonnees van Maandewark en De Taolkraant kunt wennen an de komst van een nei tidschrift.

Het neie tidschrift wordt een fraai vormgegeven full colour magazine en verscient vief maol in 't jaor.

Ideeën wat de inhold angiet:

- Drentse schrieverij (verhalen & gedichten);
- Drentse boeken, -muziek, -activiteiten;
- Columns over actuele dinger of beschouwende columns;
- Tradities en verleden (i.s.m Drents Archief);
- kokkerellen (streekproducten);
- Interviews mit bekende of minder bekende Drenten;
- Natuur en landschap (i.s.m. Drents Landschap);
- Op pad: fietsen en wandeln in Drenthe (i.s.m. Recreatieschap);
- Harsenhozen (puzzel, cryptogram, spreekwoorden, Drentse woorden);
- Humor en snipsnaorderijen;
- Neie/olde Drentse woorden;
- Kunst in Drenthe (i.s.m. Drents Schildersgenootschap);
- Kinderhoekie;
- Lezersaanbieding.

Der is een warkgroep samensteld die het pad in de richting van het neie tidschrift slicht maken giet.

Dizze warkgroep bestiet uut:

- een drietal mitwarkers
- twee bestuursleden
- hoofdredacteur Maandewark

- hoofdredacteur Taolkraant.

Lichtkans komt er nog een deskundige op het gebied van het uitgeven van tijdschriften bij.

5.3.1 Drents Letterkundig tijdschrift Roet

Het Drents Letterkundig tijdschrift Roet zal ok in 2016 weer vèer keer verschijnen. De redactie bestiet uut Lukas Koops, Jan Harbers en Ton Peters. Zij bint mit zien dreien verantwoordelijk veur de inhoud. Roet publiceert zowel streektaalige- as Nederlandstalige poëzie en proza. Neie boeken wordt bespreken waarbij het streven is dat de recensent gien directe betrökkenheid hef bij de Drentse schrieverij.

Hoewel de redactie verantwoordelijk is veur de inhoud van Roet, zul wij der op letten dat er voldoende Drentstalig werk plaatst wordt. Jaorlijks kan er een themanummer verschijnen.

Aal jaor organiseert de redactie een schrieverscafé. Dit schrieverscafé is bedoeld um schrievers te inspireren en um de onderlinge contacten tussen schrievers te bevordern.

5.3.2 Maandewark / Oeze Volk

Maandewark begunt in 2016 an zien 60e jaorgang, tot 2008 onder de naam *Oeze Volk* en daornao *Maandewark*. Zoas het nou liekt zal dat ok de leste jaorgang worden. Der bint concrete plannen um een neie tijdschrift te maken. Hierin zult zowel Maandewark als De Taolkraant een plek kriegen. Een eerste proefnummer zal in de loop van 2016 verschijnen. Het is de bedoeling dat vanaf 2017 het neie tijdschrift in definitieve vörm verschient.

In Maandewark 2016 kooft verhalen en gedichten. En daornaost een stuk of wat vaste rebrieken: *Op de brink van...* , *Van huus uut....* , *Commentaar...* , *Veur de buitels...* en *Uut de olde deus*. Dick Blancke, woonachtig in de Pyreneeën, giet in zien column in op de overienkomsten en verschillen tussen Frankriek en Drenthe.

De redactie bestiet uut Klaas Koops (endredacteur), Tjaart Imbos , Marry de Lange en Aagje Blink, mit Abel Darwinkel as adviserend lid. De redactie is verantwoordelijk veur de inhoud van dit volledig Drentstalige tijdschrift.

Hoewel komend jaor dus de 60ste en tevens leste jaorgang van Maandewark/Volk verschient zal er wel speciale aandacht an dizze 60ste editie besteed worden. In welke vörm dat zal gebeuren is op het moment van schrijven van dit warkplan nog niet bekend.

5.3.3 De Taolkraant

Zoas hierboven vermeld zal ok De Taolkraant opgaon in het neie tijdschrift . De Taolkraant in de huidige vorm zal in 2016 vèer keer oetkomen. Het een belangrieke bron van informatie veur

donateurs en vrijwilligers. Boetendes zörgt het veur een bindend element en is het ok nog ies een podium veur begunnend schrieftalent.

Donateurs en vrijwilligers kriegt De Taolkraant in hoes. De warving van donateurs, en daormet het aantal lezers van De Taolkraant, zal in 2015 gewoon deurgaon. De Taolkraant wordt non naor meer as zeuvenhonderd vrijwilligers en donateurs opstuurd. Wij probeert um dizze leesders enthousiast te maken veur het neie te ontwikkelen blad. Mit de roem 1.600 abonnees van Maandewark en 700 Taolkraantlezers zal het neie tidschrift begunnen mit dik 2.000 abonnees. Vanzölf is het an de leesder um te bepalen of ze het neie tidschrift lezen wilt, mar wij zult der oen best veur doen um een aantrekkelijk en gevarieerd blad te maken.

5.4 Drentse Boekentiendaagse

De Drentse Boekenweek (vanof 2015 Boekentiendaagse enuumd, umdat het een beschermdde naam is) wordt um het jaor eholden. Doelstelling is um gedurende een bepaalde periode extra aandacht te genereren veur de Drentse schrieverij.

In 2016 wordt der gien Drentse Boekentiendaagse holden.

Wij bekiect n.a.v. de ervarings van 2015 of de Drentse Boekentiendaagse neie stijl een blievertie is. Zeker is dat deur het organiseren van een boekenweek of een aandersoortige activiteit veul free-publicity te kriegen is bij o.a. RTV Drenthe en het Dagblad van het Noorden. En as non-profit organisatie mut wij het toch veural van free-publicity hebben.

5.5 Eigen publicaties

5.5.1 B'Art

In 2014 hef het Huus van de Taol de eerste B'Art oetkommen laoten. De eerste editie van dit jaarboek is geweldig goed ontvangen. De volledige oplage van 3.000 stuk is jammer genog niet verkocht. Deskundigen zegt evenwal dat zuk soort boeken tied hebben moet um te 'landen'. Daorum biw ok vol overtuging an de slag gaon met de B'ART 2016, die in oktober van 2015 prissenteeerd wordt. In de neie oetgave laot we zien daw leerd hebt van de kleine fouties die in de eerste zaten. De oplage wordt weer 3.000 exemplaren, maor wij hebt keuzen veur een meer glossy boetenkaant. Het concept van de inhold heb we - let ok op de positieve reacties - in grote lienen handhaafd.

In 2016 wark we an de wiedere verkoop van de B'ART 2016 en komt er een B'ART 2017. An het èende van 2016 evalueer we de eerste drie edities van oes jaarboek en bepaol we of wieder gaat met de serie.

5.5.2 Het systeem van Drentse warkwoorden

Het verkleinwoordenboek, een beschrijving van het systeem van Drentse verkleinwoorden, zal èend 2015 of begun 2016 oetkommen. Het is mooi dat dat klaar is, mor op wetenschappelijk gebied is der in de Drentse taol nog genog te underzuken en te beschrieven.

Op basis van gegevens van de internetenquête Vraag & Antwoord, het Woordenboek van de Drentse Dialecten en deur middel van literatuurstudie giet Abel Darwinkel in 2016 underzuuk doen naor het systeem van warkwoorden in de Drentse taol.

5.5.3 Telwoordenboek

Het was de bedoeling om in de maande met het Bureau Groninger Taal en Cultuur een Drèents-Grunnegs telwoordenboekie te maoken. Deurdat streektaolfunctionaris Eline Brontsema ontslag nummen hef in juli 2015 en der nog gien opvolger benuumd is en hoogleraor Grunnegs Siemon Reker begun 2016 met pensioen geeit, is het op dit moment nog ondudelijk of en met wel wij een Drents-Grunnegs telwoordenboekie maoken gaot.

5.6 Toneelfonds

Het Huus van de Taol is in het bezit een groot aantal Drentstaolige toneelstukken. Veur een belangriek diel bint dat stukken die in het verleden oetgeven bint en deur oes catalogiseerd bint. Veur een aander en kleiner diel giet het um kwalitatief goeie stukken, die um wat veur reden dan ok niet bij de reguliere oetgevers te laande kommen bint. Dat is jammer. Drentstaolig toneel is een belangrieke drager van de taolcultuur. Ienmaol in 't jaor vertel wij alle Drentse toneelverenings welke stukken wij hebt. Wij gebroekt marktconforme priesen, want het is niet oeze bedoeling um de bestaonde oetgeverijen in de wielen te rieden.

In oes toneelfonds heb wij o.a.: blijspeulen, ienakters, kluchten, klassieke stukken, damestoneel, kiendertoneel, kerststukken. In alle genres bint stukken beschikbaar. Schrievers van toneelstukken kunt neie stukken bij oens anbieten.

Een kleine redactie, bestaonde uut twee prominenten van de Drentse toneelwereld, beoordielt de stukken en schref een format. Dit format wordt publiceerd op de webstee van het Huus van de Taol. Zo kunt toneelverenigen in huus het aanbod bekijken en heur keuze maken. As der (nei) aanbod is, zul wij in 2016 weer een stuk of wat toneelstukken op de webstee zetten. En vanzölf kriegt alle tenielverenings van oes weer bericht over de stukken die wij in veurraad hebt.

Daornaost vertel wij alle verenings weer over het ienakterfestival dat wij in 2017 weer holdt.

5.7 Taal an Taofel

Onder de vleugels van Het Huus van de Taol wordt een aantal activiteiten organiseerd mit as doel een podium te creëren veur schrievers en muzikanten. Ien van dizze activiteiten is *Taal an Taofel*. In Dwingeloo, Noord-Sleen en Vries wordt dit literaire programma op vèer zundagen in 't jaor prissenteeerd. Het bestiet uut poëzie, proza, muziek en lekker eten. Veurnamelijk in de streektaal. Jaorlijks bint der zo'n 800 bezukers.

Het plan is um in het seizoen 2016/2017 het aantal Taal an Taofels terug te brengen naor negen. Daorbij wil wij dan een neie activiteit opstarten zoas bv. een thema Taal an Taofel, Taal an Taofel veur jongern, Taal an Taofel rondom Kunst en Literatuur etc. Wiedere plannen hierveur wordt in de loop van 2015 ontwikkeld..

De organisatie van Taal an Taofel is in handen van vrijwilligersteams van 3 à 4 personen. Het Huus van de Taol ondersteunt en begeleidt dizze vrijwilligers.

5.8 Schriefwedstried

Um het schrieven in de streektaal te bevordern is er een schriefwedstried uuteschreven in de winterperiode 2015/2016. Het mondeling deurvertellen van verhalen is een cultuurvorm die heel goed past bij het orale karakter van de streektaal. Daorumme is de opdracht veur de schriefwedstried: Schrief een veurlees -of vertelverhaal. Dizze verhalen kunt ok as audiofragment inespreuken worden en op die maniere ineleverd worden. De priesuutreiking is in de eerste helft van 2016 bij een vertellersfestival. Bij de priesuutreiking wordt workshops verhalen schrieven en verhalen vertellen anebeuden.

5.9 Literatuurfestival Zomerzinnen

Samen met Literatuurclubs Drenthe, Taalpodium Emmen, De Literaire Hemel, Bibliotheken Hoogeveen, Assen, Emmen en Eelde en Biblionet Drenthe hef het Huus van de Taol al verscheiden jaor metwarkt an het tot stand kommen van *Zomerzinnen*, een Drents literatuurfestival met oetstraling. Het Huus van de Taol zit in de programmakemissie en zorgt derveur dat der ok Drèentstaolige schrievers op 't pregram staon.

As der in 2016 - op dit moment is dat nog ongewis - een volgende editie komp van *Zomerzinnen*, zult de metwarkers van het Huus van de Taol methelpen bij de organisatie van 't literatuurfestival en derveur zörgen dat der Drèentstaolige schrievers en muzikanten op 't programma kommen.

5.10 Producties veur derden

Niet alle Drentse boeken verschiint bij de uitgeverij van het Huus van de Taol. Soms mak een schriever de keuze um zien/heur bundel in eigen beheer uut te geven. Hoewel wij dat soms wel jammer viendt, bin wij toch bereid um schrievers in zo'n geval te ondersteunen. Het giet dan um de spellingscorrectie en de productie. Wij viendt het namelijk belangrijk dat Drentstalige boeken verschiint in de officiële Drentse spelling en goed uutziet.

6. Streektalmeziek

6.1 Promotie

Der wordt anholdend tied investeed in het zo goed meugelijk promoten van de streektalmeziek. Wij doet oes best een goed netwerk op te bouwen en te underholden.

Dat netwerk betiet oet tekst- en liedtiesschrievers, muzikanten, aandere organisaties op cultureel gebied, streektalorganisaties, media, pebliek, enzowieder. Dat giet diels op de 'olderwetse manier', maor ok via de 'neie', digitale manier.

Ok in 2016 wil we het Drents Liedties Festival geern holden. Het giet dan um een lustrum-editie. Op moment van schrijven van dit warkplan bin we drok gangs met de veurbereidingen en heb we gesprekken met de directie van het neie theater in Emmen en met de gemiente um te kieken ow het DLF 2016 daor holden kunt.

6.2 Adviesfunctie

Organisaties en individuen klopt ok op meziekgebied geregeld um advies an bij het Huus van de Taol. Vanzölf vin wij dat mooi; het heurt bij oeze primaire taak. As wij met raod en daod bijstaon kunt, doew dat naor beste vermogen. As het giet um advies bij het samenstellen van een meziekaovend, keuze van artiesten, spellingcontrole, taaladvies e.d. bin wij prima in staat um de adviesfunctie oet te voeren. Binnen 48 uur handel wij de vraag of.

As der echt muziekinholdelijke raod vraogd wordt, kun wij niet aans as deurverwiezen naor aandere deskundigen. Met het wegvallen van de functie van meziekmetwarker heb wij dit specialisme niet meer in hoese. Ok in dit geval kreg de vraagsteller binnen 48 uur bericht.

6.3 Bibliotheekfunctie

De vrijwilliger die de algemiene bibliotheek van het Huus van de Taol bijholdt en nei wark invoerd, nimt ok de meziekbibliotheek veur heur rekening.

6.4 Drents Liedties Festival op tournee deur Drenthe

Het Huus van de Taol hef samen met Stichting Betoeterd het plan 'Drents Liedties Festival op tournee deur Drenthe' in de bienen bracht. Het lig in de bedoeling vief liedties, die bewezen hebt goed te weden - aans hadden ze ja niet metdaon an het Drents Liedtiesfestival - te arrangeren veur zangsolist, blaasorkest en combo. In het vervolgtraject van het DLF komt dizze vief liedties binnen het bereik van de 70/80 amateurblaasorkesten die Drenthe telt. In het naojaor van 2015 wordt deur Stichting Betoeterd nog drok warkt an het vergaren van genog financiële middeln. As alles lukt klinkt het DLF-rippertoire in de eerste helft van 2016 op minimaol vief concerten, verdiel over hiel Drenthe. In juni 2016 wil Stichting Betoeterd het preject ofsluten met een mega-orkest (bestaonde

oet twee muzikanten van elk Drèents orkest). Het Huus van de Taol is wat dit preject angiet gien
hoofdorganisator, maor warkt zowal in organisatorische as in promotionele zin met.

6.5 Seizoensliedties - Met Drentse Kinderliedties Het Jaor Deur

Zie hierveur hoofdstuk 4.3.7 van dit warkplan.